

โมเดลเชื่อมร้อยเครือข่าย สร้างความเป็นเจ้าของร่วม “ระบบการจัดการอาหารในโรงเรียนและชุมชน” เพื่อสุขภาวะคนสุรินทร์

การพัฒนากระบวนการจัดการอาหารในโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นับเป็นวาระสำคัญทั้งในระดับชาติ จังหวัด และพื้นที่ และเชื่อมโยงกับมติสมาชิชสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 6 พ.ศ.2556 เรื่องระบบการจัดการอาหารในโรงเรียน ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขับเคลื่อนนโยบายในระดับยุทธศาสตร์และระดับพื้นที่

การขับเคลื่อนมติสมาชิชสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วย ระบบการจัดการอาหารในโรงเรียนในระดับพื้นที่ ปักหมุดเริ่มต้นที่ จังหวัดสุรินทร์ เป็นพื้นที่นำร่อง โดยมีเป้าหมายคือ การพัฒนาเป็นพื้นที่ต้นแบบอย่างยั่งยืนและขยายผลในระดับต่างๆ ต่อไป

ด้วยต้นทุนความเข้มแข็งในการดำเนินงานของนโยบายระดับจังหวัด และกลไกเครือข่ายภาคประชาชน “สมาชิชสุขภาพจังหวัดสุรินทร์” ที่มีบทบาทด้านการสร้างเสริมสุขภาวะของจังหวัด ทำหน้าที่เชื่อมประสานให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายแบบมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาควิชาการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม โดยมีฐานภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงในระดับชุมชน เกษตรกรในพื้นที่ เป็นทุนเดิม นอกจากนี้ยังมีการทำงานร่วมกับคณะทำงานขับเคลื่อนระบบการจัดการอาหารในโรงเรียนและชุมชนจังหวัดอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2558 สมาชิชสุขภาพจังหวัดสุรินทร์ ลงนามบันทึกข้อตกลงระหว่างกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และผู้นำชุมชนในพื้นที่ 12 ตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดการอาหารในโรงเรียนและชุมชน ให้เด็กและเยาวชนมีสุขภาวะที่ดี มีพัฒนาการที่สมวัย และมีเป้าหมายเพื่อกำหนดทิศทางการทำงานที่สอดคล้องตามภารกิจขององค์กร และหน่วยงาน ที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน

การขับเคลื่อนระบบการจัดการอาหารปลอดภัยในโรงเรียนที่ได้รับการขยายไปสู่ระดับชุมชน จึงเกิดการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานทุกภาคส่วน ในทุกระดับ และเกิดการขยายผลต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ผลสำเร็จของภารกิจการสร้างเสริมสุขภาวะของเครือข่ายภาคประชาชน คือการทำหน้าที่เชื่อมโยง ร้อยพลังภาคีเครือข่ายในระดับนโยบายจังหวัดสู่ปฏิบัติการในพื้นที่ระดับตำบลชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำมติสมาชิชสุขภาพแห่งชาติไปสู่การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ที่ประชาชนและหน่วยงานรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วม เกิดพลังการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ สร้างนวัตกรรมทางนโยบายที่มีรูปแบบและกลไกที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

“ระบบการจัดการอาหารปลอดภัยในโรงเรียน” ของจังหวัดสุรินทร์ ได้รับการยอมรับให้เป็นรูปแบบการขับเคลื่อนนโยบายจากการมีส่วนร่วมที่มีความโดดเด่นในระดับประเทศ หัวใจสำคัญอยู่ที่การทำงานร่วมกันบนฐานข้อมูล ระบบการจัดการองค์ความรู้ การทบทวนกลไก และการสรุปบทเรียน ซึ่งช่วยให้เห็นพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่อย่างชัดเจน พลััพท์ของนโยบายนี้จึงไม่เพียงแต่จะแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็ก เกิดการขยายแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย แต่ยังส่งผลต่อการพัฒนาชีวิตของเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และสร้างเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ชุมชนยั่งยืนอีกด้วย

